

УДК.343.14

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2021.14.025>**Барабаш А.А.***молодший науковий співробітник**відділу дослідження проблем кримінального процесу та судоустрою
НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ
ОСКАРЖЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ ПІД КУТОМ ЗОРУ ЯКОСТІ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ**

Постановка проблеми. Закріплення у вітчизняному законодавстві таких міжнародних стандартів судочинства як-то стандарту доказування «обґрунтована підозра» при ухваленні низки проміжних кримінальних процесуальних рішень, зумовила необхідність дослідження цієї категорії, оскільки наявність обґрунтованої підозри є необхідною для повідомлення особі про підозру, є підставою застосування заходів забезпечення кримінального провадження. У ч. 1 ст. 276 КПК України законодавець закріпив різні рівні «обґрунтованості» підозри для різних підстав повідомлення про підозру. Зокрема, повідомлення про підозру здійснюється у випадках: затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення; обрання до особи одного з передбачених КПК України запобіжних заходів; наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення. Так, повідомлення про підозру здійснюється у випадках: 1) затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення; 2) обрання до особи одного з передбачених КПК України запобіжних заходів; 3) наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення. З огляду на це рішення слідчого, прокурора, який необхідний для прийняття рішення про повідомлення особі про підозру залежно від підстав такого повідомлення, має прийматись відповідно до вироблених стандартів доказу-

вання, що вказує на актуальність теми дослідження.

Формулювання завдання дослідження. **Метою статті** є здійснення комплексного наукового аналізу стандартів доказування «обґрунтована підозра» та «поза розумним сумнівом» під час прийняття рішення про пред'явлення повідомлення про підозру, при вирішенні слідчим суддею питання про обрання запобіжного заходу та продовження його строків.

Виклад основного матеріалу. Стандарти доказування, такі як «обґрунтована підозра» та «поза розумним сумнівом», є частиною як національної правової системи, так і у своїх рішеннях Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) оперує цими поняттями. Зазначені стандарти стали частиною нашої системи права шляхом ратифікації Конвенції, яка передбачає можливість затримання особи в разі наявності обґрунтованої підозри у вчиненні особою правопорушення, або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення (п. с. §1 ст. 5 Конвенції), або шляхом імплементації норм доказового права іноземних країн до національного законодавства, що мало наслідком появу вимоги доведеності винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення поза розумним сумнівом (ст. 17 КПК України)

Аналіз чинного КПК України дає змогу стверджувати, що застосування стандарту доказування «обґрунтована підозра» в кри-

мінальному провадженні України передбачено при вирішенні питань про застосування заходів забезпечення (ст. 132 КПК, 173 КПК, 177 КПК, 185 КПК, 190 КПК, 194 КПК), так і пов'язаних з ними рішеннями, як-то: доставляння до органу досудового розслідування (ст. 210), повідомлення інших осіб про затримання (ст. 213) та під час здійснення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як моніторинг банківських рахунків (ст. 2691). Стандарт доказування «обґрунтована підозра» застосовний до вирішення питання про повідомлення особі про підозру, оскільки, відповідно до внесених до КПК України змін, до повноважень слідчого судді входить перегляд такого рішення слідчого, прокурора (п. 10 ч. 3 ст. 303) [1, с. 16].

Стандарт «поза розумним сумнівом» застосовується під час прийняття остаточного рішення у кримінальному процесі, у той же час стандарт доказування «обґрунтована підозра» у кримінальному провадженні є багаторівневою категорією, зокрема, під час здійснення кримінального провадження «обґрунтована підозра» має збільшуватись за рівнем «обґрунтованості» припущення про вчинення кримінального правопорушення конкретною особою. Тобто «обґрунтованість» підозри під час здійснення кримінального провадження має збільшуватись, але самостійність характеру обґрунтованої підозри як стандарту доказування у кримінальному провадженні зменшується. І, навпаки, чим менша «обґрунтованість» підозри вимагається для прийняття рішення, тим більш самостійний характер обґрунтованої підозри як стандарту доказування у кримінальному провадженні.

Як зазначає О.В. Капліна, аналіз ч. 1 ст. 276 КПК України дозволяє поділити підстави повідомлення особі про підозру залежно від кількості доказів, які обґрунтовують підозру. Авторка виділяє два види: 1) випадки, коли слідчому та/ або прокурору вже відомо про факт вчинення кримінального правопорушення певною особою: зібрані достатні докази для підозри особи у вчиненні

кримінального правопорушення та/ або щодо особи необхідно обрати один з запобіжних заходів (п. 2, 3 ч. 1 ст. 276 КПК України); 2) випадки, коли доказів ще замало, знання слідчого чи прокурора на цьому етапі ще є невизначеними, неповними, уривчастими, а висновок про вчинення кримінального правопорушення певною особою можна зробити лише на підставі того, що вона затримана на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення (п. 1 ч. 1 ст. 276 КПК України) [2, с. 239–240].

Таким чином, рівень переконаності слідчого, прокурора, який необхідний для прийняття рішення про повідомлення особі про підозру залежно від підстав такого повідомлення, буде різним, з огляду на достатність інформації, яка перебуває в їхньому розпорядженні. Якщо особі повідомлено про підозру на підставі її затримання на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення, то «обґрунтованість» підозри за такої підстави буде мінімальною, оскільки, як було зазначено вище, підозра у такому разі обґрунтовується лише фактом затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення. Що ж до рівня обґрунтованості підозри у випадку, коли слідчому, прокурору вже відомо про факт вчинення кримінального правопорушення певною особою і повідомлення про підозру здійснюється на підставі наявності достатніх докази для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення та/ або з підстави обрання щодо особи одного із запобіжних заходів, варто зауважити, що рівень переконаності, необхідний для такого повідомлення за відповідними підставами та відповідно до стандарту доказування «обґрунтована підозра» буде також різним [3, с. 239].

Загалом, І.В. Гловюк виокремлює такі риси та елементи, що характеризують стандарт доказування та становлять його розуміння: 1) варіативність стандарту доказування в залежності від сфери застосування та предмету роз-

гляду; 2) тісний взаємозв'язок стандарту доказування та тягаря доказування; 3) стандарт доказування є певним критерієм (порогом) прийняття рішення для суб'єкту прийняття рішення (надалі – СПП), встановлюючи певний рівень (міру) доведеної для визнання певного факту як доведеного [4, с. 179].

Варіативність стандарту доказування передбачає його гнучкість та можливість застосування для ухвалень різних процесуальних рішень, де стандарт доказування «обґрунтованої підозри» є одним із його проявів. [1, с. 14].

Як стверджує В. В. Вапнярчук, сутність стандарту «поза розумними сумнівами» полягає в тому, що він не означає доказування без сумнівів. Такі сумніви можливі. Головне, щоб вони були розумними. Розумним є сумнів, який ґрунтується на певних обставинах і здоровому глузді, є наслідком справедливого та зваженого розгляду всіх належних і допустимих відомостей, а за браком останніх, є таким, що змушує особу втриматися від прийняття рішення в питаннях, які мають найбільш важливе значення [5, с. 157]. Таке твердження підтверджується й практикою ЄСПЛ, де Суд неодноразово зазначав, що стандарт доказування «поза розумним сумнівом» передбачає такі докази, що можуть бути зумовлені співіснуванням достатньо сильних, чітких та узгоджених між собою висновків або аналогічних неспростовних презумпцій факту.

В. В. Вапнярчук пропонує таке практичне вирішення проблеми дотримання стандарту «поза розумним сумнівом». На його думку, факт повинен уважатися доведеним поза розумним сумнівом, якщо такий сумнів на підставі зібраної доказової інформації, знань суб'єкта доказування, його професійного й життєвого досвіду може бути заперечений такою фразою: «звичайно, це можливо, але анітрохи не ймовірно» [5, с. 158].

Стандарт «обґрунтована підозра» у практиці ЄСПЛ розглядається в контексті прийняття рішень щодо обмеження права осіб на свободу та особисту недоторканність. Так, у

ст. 5 ЄКПЛ серед випадків допустимого обмеження свободи та особистої недоторканності зазначено: «законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення».

Так, у рішенні щодо справи «Нечипорук і Йонкало проти України» ЄСПЛ зазначив, що «обґрунтована підозра» передбачає наявність фактів або інформації, котрі могли б переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа могла вчинити злочин. У рішенні щодо справи «Фокс, Кемпбел і Хартлі проти Сполученого Королівства» поняття «обґрунтованої підозри» не є тотожним поняттю «обґрунтоване обвинувачення» і на стадії арешту чи затримання особи не вимагається, щоб було достатньо доказів саме для висновку про винуватість особи в учиненні того чи іншого правопорушення. Обґрунтована підозра для попереднього ув'язнення у практиці ЄСПЛ – це існування фактів або інформації, які могли б переконати об'єктивного спостерігача, що конкретна особа могла вчинити злочин. Однак тлумачення поняття «обґрунтована підозра» і висновок про те, що саме може розглядатися як така підозра, залежать від усіх обставин кримінального провадження (пункт 32) [6, с. 37–38].

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК України повідомлення про підозру обов'язково здійснюється у випадку наявності достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення.

З огляду на практику ЄСПЛ можемо констатувати, що обґрунтованість підозри у момент затримання, а не у момент вчинення кримінального правопорушення, де наявність достатніх доказів є обов'язковою.

Погорецький М.І. вказує, що обґрунтованість підозри може встановлюватися тільки щодо діяння, яке підпадає під ознаки правопорушення за законом про кримінальну від-

повідальність. Обґрунтованість підозри не може встановлюватися *in abstracto* або ґрунтуватися на суб'єктивних припущеннях, а має підкріплюватися конкретними доказами в кримінальному провадженні. Стандарт доказування «обґрунтована підозра» не передбачає, що уповноважені органи мають оперувати доказами, достатніми для пред'явлення обвинувачення чи ухвалення обвинувального вироку, що пов'язано з меншою мірою ймовірності, необхідною на ранніх етапах кримінального провадження для обмеження прав особи. Стандарт доказування «обґрунтована підозра» має динамічний характер, тобто з плином часу така підозра в учиненні кримінального правопорушення не може бути самостійною підставою для продовжування обмеження прав особи, мають бути наведені відповідні їй достатні підстави (ризик), підкріплені доказами. Навіть при прийнятті першого рішення про застосування стосовно особи запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою національні суди мають навести докази існування обґрунтованої підозри та відповідних ризиків кумулятивно [7].

Тобто, у випадку вирішення питання про застосування заходу забезпечення кримінального провадження причетність особи до вчинення кримінального правопорушення не повинна мати категоричного висновку, а свідчити лише про її можливість. Слідчий суддя в жодному випадку не повинен встановлювати причетність особи поза розумним сумнівом, втім, обґрунтована підозра має підтверджуватися конкретними фактами та обставинами, що можуть переконати об'єктивного спостерігача, тобто непрофесіонала у сфері права, в існуванні зв'язку між діями особи та подією. Такі фактичні обставини повинні бути чіткими та зрозумілими і знайти своє відображення у відповідному рішенні компетентного органу [1, с. 19].

М. Є. Короткевич та П. В. Пушкар зазначають, що ЄСПЛ дотримується позиції про обов'язкове належне підтвердження обґрунтованої підозри для прийняття судового

рішення щодо обмеження права на свободу підозрюваного чи обвинуваченого. ЄСПЛ вважає, що надто широке тлумачення цього поняття знецінює гарантії, передбачені підпунктом «с» п. 1 ст. 5 Конвенції. Навіть рівень суспільної небезпеки та тяжкість злочину, у скоєнні якого підозрюється особа (наприклад, тероризм, причетність до організованої злочинності), не можуть слугувати виправданням позбавлення особи свободи без належного доведення наявності обґрунтованої підозри щодо цієї особи (наприклад, рішення ЄСПЛ від 16 жовтня 2001 р. у справі «О'Хара проти Сполученого Королівства», від 6 квітня 2000 р. у справі «Лабіта проти Італії»). При цьому недостатньо, аби правоохоронні органи «доброчесно підозрювали особу». Повинні бути надані принаймні деякі факти чи інформація на підтвердження того, що особа підозрюється в учиненні злочину обґрунтовано (рішення ЄСПЛ від 22 травня 2014 р. у справі «Ільгар Маммадов проти Азербайджану»; від 30 серпня 1990 р. у справі «Фокс, Кемпбел і Хартлі проти Сполученого Королівства»). Учені звертають увагу, що ЄСПЛ дійшов висновку, що стандарт підпункту «с» п. 1 ст. 5 Конвенції не передбачає обов'язку для правоохоронного органу мати достатньо доказів для пред'явлення особі обвинувачення в момент затримання або під час перебування її під вартою [6, с. 38].

Разом із тим, як влучно зазначають В.Т. Нор та М.І. Шевчук, «в розумінні ст. 177 КПК України факту вручення особі повідомлення про підозру недостатньо для того, щоб суд під час вирішення питання про обрання запобіжного заходу дійшов висновку про наявність «обґрунтованої підозри» про вчинення підозрюваним кримінального правопорушення. ... Тому «обґрунтованість» підозри не може слідчим суддею встановлюватися ні через наявність долученого до клопотання про обрання запобіжного заходу письмового повідомлення про підозру, складеного стороною обвинувачення, ні через оцінку обґрунтованості даного повідомлення про підозру, як це, на

жаль, іноді трапляється на практиці... Тому слідчий суддя під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу повинен самостійно пересвідчитись в обґрунтованості підозри шляхом дослідження наданих сторонами кримінального провадження доказів вчинення особою кримінального правопорушення»[8, с. 178].

Отже, можемо констатувати, що на рівні доктрини визнано необхідність оцінки саме обґрунтованості підозри у контексті вирішення питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. ЄСПЛ не випадково підкреслює відмінність між стандартом доказування «обґрунтованої підозри» та «поза розумним сумнівом» (ч. 2 ст. 17 КПК України), оскільки затримання особи чи тримання під вартою не вимагає і не може вимагати такого ж ступеня доведеності причетності особи, що й для визнання його винним у вчиненні злочину[1, с. 17].

Поділяємо думку А. П. Бущенко, який зауважує, що «обґрунтована підозра» не залишається в незмінному вигляді протягом часу, оскільки залежить від інших обставин. Чим довше людину тримають під вартою, тим менше обставини, які зумовлювали обґрунтованість підозри спочатку, доводять її згодом. Це ж саме застосовується, навіть більшою мірою, щодо існування ризиків [9].

Якщо під час затримання, обрання запобіжного заходу особі було доведено «обґрунтовану підозру» щодо вчинення кримінального правопорушення, то з часом доведена «обґрунтована підозра» поступово втрачає значущість, «тане» та не може бути достатньою в подальшому провадженні. Викладене вище підтверджує, що «обґрунтована підозра» не є таким поняттям, яке під час кримінального провадження встановлене «раз і назавжди». Під час прийняття кожного рішення суд має оцінювати наявність «обґрунтованої підозри», зважаючи на конкретні обставини. При цьому значення обставин, які були встановлені попередньо, поступово стає недостатнім, до того ж одні й ті ж

обставини не можуть ураховуватися кожного разу як такі, що свідчать про «обґрунтовану підозру» [10, с. 70-71]..

Можемо констатувати, що встановлення стандарту «обґрунтована підозра» залежить від етапу здійснення досудового розслідування та від ступеня обмеження прав особи під час прийняття рішення.

Зокрема, В. В. Вапнярчук виділяє такі стандарти доказування: а) «на перший погляд» (або «за зовнішніми ознаками явищ», або «ймовірне припущення» тощо) – найбільш простий і найменш жорсткий; використовується, зокрема, для початку досудового розслідування; б) «вагоме переконання» (або «обґрунтоване припущення») – відповідно до нього вирішується питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, зокрема обрання запобіжних заходів; повідомлення про підозру; в) «поза розумними сумнівами» – використовується для ухвалення остаточних судових рішень у справах, у яких вирішується питання про винуватість чи невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення (відповідає такому законодавчо регламентованому суб'єктивному стандарту, як внутрішнє переконання)[5, с. 167–168].

Аналізуючи практику ЄСПЛ (справи «Джон Мюррей проти Сполученого Королівства» та «Фокс, Кемпбелл і Гартлі проти Сполученого Королівства») можемо констатувати, що для здійснення повідомлення особі про підозру стандарт «достатніх підстав (доказів)» передбачає наявність доказів, які лише об'єктивно пов'язують підозрюваного з певним кримінальним правопорушенням (демонструють причетність до його вчинення) і є достатніми, щоб виправдати подальше розслідування для висунення обвинувачення або спростування такої підозри.

Рівень обґрунтованості, доведеності підозри (обвинувачення) має корелюватися зі ступенем обмеження прав і свобод підозрюваного, що є наслідком (можуть бути пов'язані) прийняття відповідного процесуаль-

ного рішення (вчинення процесуальної дії): чим більшим є втручання в права, свободи й законні інтереси людини, тим більшою має бути «вага» і «якість» доказів, якими обґрунтовується її причетність до скоєння відповідного кримінального правопорушення. До того ж стандарти доказування (переконання) поступово зростають з перебігом ефективного розслідування та потребують більш глибокого обґрунтування, що певною мірою узгоджується з об'єктивним розширенням можливостей сторони обвинувачення в цьому напрямку. Отже, рівень такого стандарту доказування і відповідно його перевірки слідчим суддею залежить від рівня обмеження прав, свобод та інтересів людини внаслідок повідомлення її про підозру та терміну здійснення досудового розслідування [11, с. 8].

Стандарт «достатніх підстав (доказів)» для мети повідомлення особі про підозру є нижчим, ніж стандарт «обґрунтованої підозри», адже останній згідно з пунктом 1 частини третьої статті 132 КПК України використовується для обґрунтування необхідності значно серйознішого обмеження прав, свобод і законних інтересів людини через, зокрема, застосування заходів забезпечення кримінального провадження та не зумовлює наділення підозрюваного додатковими правами [11, с. 9].

Вимога розумної підозри передбачає наявність доказів, які об'єктивно зв'язують підозрюваного з певним злочином, і вони не повинні бути достатніми, щоб забезпечити засудження, але мають бути достатніми, щоб виправдати подальше розслідування або висунення обвинувачення, відповідно обставини здійснення підозрюваним конкретних дій та

доведеність його вини потребують перевірки та оцінки в сукупності з іншими доказами в кримінальному провадженні під час подальшого досудового розслідування. Стандарт переконання «обґрунтована підозра» достатньо вимогливий, хоча значно слабший за стандарт «поза розумним сумнівом», який вимагається для кримінального засудження. Отже, на початковій стадії розслідування оцінка обґрунтованості підозри не повинна висувати до наданих доказів такі ж високі вимоги, як під час формулювання остаточного обвинувачення та обґрунтування засудження [11, с. 9–10].

Висновки. Підсумовуючи викладене, можемо стверджувати, що «обґрунтована підозра» як стандарт доказування у кримінальному провадженні є багаторівневою категорією, і залежить від правового характеру рішення, яке необхідно прийняти під час кримінального провадження, ступеня обмеження прав особи під час прийняття рішення та етапу досудового розслідування. Здійснення повідомлення про підозру особі у вчиненні кримінального правопорушення передбачає досягнення стандарту доказування – «достатніх підстав (доказів)». Досягнення стандарту «обґрунтованої підозри» необхідно при застосуванні до особи заходів забезпечення кримінального провадження. Разом із цим, стандарт «обґрунтована підозра» наділений «динамічним» триваючим характером та оцінюється залежно від перебігу кримінального провадження. З часом стандарт доказування «обґрунтована підозра» стає вимогливішим та має підкріплюватися доведенням нових обставин і ризиків.

Анотація

Стаття присвячена аналізу теоретичних і практичних проблем здійснення та оскарження повідомлення про підозру у кримінальному провадженні, зокрема проблемних питань таких стандартів доказування як «обґрунтована підозра» та «поза розумним сумнівом». Проаналізовані підходи щодо особливостей застосування стандарту доказування «обґрунтована підозра» під час вирішення слідчим суддею питання про обрання запобіжного заходу. З'ясовано, що стандарт доказування «поза розумним сумнівом» передбачає такі докази, що можуть бути зумовлені співіснуванням достатньо сильних, чітких та узгоджених між собою висновків або аналогічних неспростовних

презумпції факту. Встановлено, що стандарт «поза розумним сумнівом» застосовується під час прийняття остаточного рішення у кримінальному процесі, у той же час стандарт доказування «обґрунтована підозра» у кримінальному провадженні є багаторівневою категорією. З'ясовано, що у ч. 1 ст. 276 КПК України законодавець з огляду на різні підстави для повідомлення про підозру закріпив різні рівні «обґрунтованості» підозри. Визначено, що стандарт доказування «обґрунтована підозра» не передбачає, що уповноважені органи мають оперувати доказами, достатніми для пред'явлення обвинувачення чи ухвалення обвинувального вироку, що пов'язано з меншою мірою ймовірності, необхідною на ранніх етапах кримінального провадження для обмеження прав особи. З'ясовано, що стандарт «достатніх підстав (доказів)» для мети повідомлення особі про підозру є нижчим, ніж стандарт «обґрунтованої підозри». Встановлено, що «обґрунтованість» підозри не може слідчим суддею встановлюватися ні через наявність долученого до клопотання про обрання запобіжного заходу письмового повідомлення про підозру, складеного стороною обвинувачення, ні через оцінку обґрунтованості даного повідомлення про підозру. Зроблено висновок про те, що слідчий суддя під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу повинен самостійно пересвідчитись в обґрунтованості підозри шляхом дослідження наданих сторонами кримінального провадження доказів вчинення особою кримінального правопорушення.

Ключові слова: повідомлення про підозру, обґрунтована підозра, поза розумним сумнівом, стандарт доказування, запобіжні заходи.

Barabash A.A. Actual problems of the normative regulation of the procedure of appeal of the notification of suspicion from the point of view of the quality of the criminal procedural law

The article is devoted to the analysis of theoretical and practical problems of reporting suspicion in criminal proceedings, in particular problematic issues of such standards of proof as “reasonable suspicion” and “beyond a reasonable doubt”. The approaches to the specifics of the application of the standard of proof “reasonable suspicion” during the decision by the investigating judge on the selection of a preventive measure are analyzed. It was found that the standard of proof «beyond a reasonable doubt» provides for such evidence that can be determined by the coexistence of sufficiently strong, clear and mutually agreed conclusions or similar irrefutable presumptions of fact. It has been established that the «beyond a reasonable doubt» standard applies in making a final decision in criminal proceedings, while the «reasonable suspicion» standard of proof in criminal proceedings is a multi-tiered category. It was found that in part 1 of Art. 276 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the legislator, taking into account the various grounds for reporting a suspicion, established different levels of «reasonableness» of the suspicion. It was determined that the standard of proof «reasonable suspicion» does not provide that the authorized bodies should operate with evidence sufficient to present an accusation or pass a guilty verdict, which is associated with a lower degree of probability necessary at the early stages of criminal proceedings to limit the rights of a person. It has been found that the standard of «sufficient grounds (evidence)» for the purpose of notifying a person of suspicion is lower than the standard of «reasonable suspicion». It was established that the «reasonableness» of the suspicion cannot be established by the investigating judge either due to the presence of a written notice of suspicion, drawn up by the prosecution, attached to the request for the selection of a preventive measure, or due to an assessment of the reasonableness of this notice of suspicion. It was concluded that the investigating judge, during the consideration of the petition for the selection of a preventive measure, must independently verify the validity of the suspicion by examining the evidence provided by the parties to the criminal proceedings that the person committed a criminal offense.

Key words: notification of suspicion, reasonable suspicion, beyond a reasonable doubt, standard of proof, precautionary measures.

Список використаних джерел:

1. Гловюк І. В. А. С. Степаненко/ Стандарт доказування «обґрунтована підозра» у кримінальному провадженні. *Правова позиція*. 2018. №1 (20). С. 13-20.
2. Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 238 – 242.
3. Слюсарчук Х.Р. Стандарт доказування «обґрунтована підозра» у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. Випуск 42. 2017. С. 238-241.
4. Степаненко А.С. Стандарт доказування «поза розумним сумнівом» в кримінальному провадженні: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 234 с.
5. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія. Харків : Юрайт, 2017. 408 с.
6. Короткевич М. Є., Пушкар П. В. Зміст обов'язку суду забезпечити дотримання права на свободу та особисту недоторканність у світлі практики Європейського суду з прав людини. *Вісник Верховного Суду України*. № 8 (180). 2015. С. 36–48.
7. Погорецький М. Міцкан О. «Обґрунтована підозра»: непізнаний феномен українського кримінального процесу. URL: https://zib.com.ua/ua/print/136819-yak_minimum_5_kriteriiv_obruntovanosti_pidozri_mae_vrahovuva.html
8. Нор В.Т., Шевчук М.І. Обґрунтована підозра як підстава для обрання запобіжного заходу та продовження його строків: практика європейського суду з прав людини та українські реалії. *Право і суспільство*. № 6 ч. 2. 2019. С. 173 - 187. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_2/30.pdf
9. Бущенко А. П. Пригоди рішень ЄСПЛ у національних судах. *Закон і бізнес*. № 21 (1319). 2017. URL: https://zib.com.ua/ua/print/128887-prigodi_rishen_espl_u_nacionalnih_sudah.html
10. Городецька М.С. Застосування стандартів доказування у кримінальному провадженні. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. № 2 (2) 2021. С. 67-74.
11. Огляд практики Вищого антикорупційного суду щодо розгляду та вирішення скарг на повідомлення про підозру за період з 05.09.2019 р. по 27.04.2020 р. 10 с. URL: https://hcas.court.gov.ua/userfiles/media/VAKS/statistics/review_05.2020.pdf